

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Judikatura související se zákonným zmocněním k vydání obecně závazné vyhlášky obce o nočním klidu, kterou se stanovují výjimečné případy, při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo při nichž nemusí být doba nočního klidu dodržována, dle § 5 odst. 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/16 (Chrastava):

Výběr právních vět a názorů z předmětného nálezu

„Z ustanovení zákona o přestupcích je zřejmé, že zákonodárce tím, že dal obcím možnost skrze přijetí obecně závazné vyhlášky určit případy, kdy je doba nočního klidu kratší nebo žádná současně vyslovil, že by mělo jít o případy výjimečné, přičemž uvedl, že se může jednat o slavnosti či obdobné společenské nebo rodinné akce. Mimo věcnou působnost vymezenou zákonem by tak obec jistě vykročila v případě, že by kratší nebo žádné vymezení doby nočního klidu platilo pro větší část roku, a tak fakticky nahrazovalo zákonnou úpravu, či že by nebylo odůvodněno lokálními specifiky a nebylo činěno ze znalostí místních poměrů a ohledem na ně, případně by bylo zcela nahodilé a arbitrární.

Citované ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přestupcích (s účinností od 1. října 2016 § 47 odst. 6) je nicméně třeba interpretovat i tak, že stanovení kratší nebo žádné doby nočního klidu má být vázáno toliko na případy, tj. konkrétní data či události, jež lze více či méně předvídatelně vztáhnout k určitému konkrétnímu datu, nikoliv na subjekty, tj. pořadatele akce. Taková interpretace se odvíjí od účelu ustanovení, kterým je, s ohledem na jeho obsah i systematické zařazení do části zákona, týkající se přestupků proti veřejnému pořádku, dvojí. Ustanovení jednak přesně definuje, v jaké době je podle veřejného pořádku a společenského úzu čas na nerušený odpočinek, jednak obcím umožňuje, aby takto konkrétně vymezenou dobu flexibilně upravovaly, tedy, řečeno lapidárně, sdělily lidem žijícím v obci, kdy či za jakých okolností na nerušený odpočinek v délce osmi hodin vzhledem k místním specifikům nárok nemají, protože osoby tento jejich odpočinek narušující za to nebudou podléhat veřejnoprávní sankci. Výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je proto třeba vymezit natolik určitě, aby lidé žijící v obci mohli počet a rozložení potenciálně probdělých nocí v roce předvídat. Takovéto dny je pak třeba vymezit buď konkrétním datem (například 1.1), datovatelným obdobím (například velikonoční svátky) či událostí, jejíž datum je vzhledem k místním tradicím předvídatelné.

Pro přijetí výše rozvedené interpretace věty druhé § 47 odst. 3 zákona o přestupcích svědčí i další důvody. Jedním z nich je, že je zcela jistě nepraktické, ne-li přímo diskriminační, vyhlásit, že doba nočního klidu se stanovuje jako kratší v den určité významné události pouze za podmínky, že oslavu této události pořádá konkrétní subjekt. Je totiž možné, že onen konkrétní subjekt zanikne nebo nebude mít personální či jiné kapacity na uspořádání oslav, přesto může být vzhledem k místním specifikům očekávatelné a skrze zkrácení doby nočního klidu obcí aprobovatelné, že se v zákonem vymezené době nočního klidu slavit bude.

Z ustanovení věty druhé § 47 odst. 3 zákona o přestupcích vyplývá, že veřejný zájem, jakým je nerušený odpočinek v noční době, má být zájmem na udržení místních tradic a na upevňování mezilidských vazeb skrze hlasité noční aktivity převážen toliko ve výjimečných případech. Tyto výjimečné případy, kdy se doba nočního klidu stanoví jako kratší nebo žádná, je třeba vymežit natolik určitě, aby lidé v obci žijící mohli počet a rozložení potenciálně částečně či úplně probdělých nocí v roce předvídat. Takové dny je pak třeba vymežit buď konkrétním datem (například 1. 1.), datovatelným obdobím (například velikonoční svátky) či událostí, jejíž datum je vzhledem k místním tradicím předvídatelné. Vymezení výjimečných případů, kdy je doba nočního klidu stanovena dobou buď kratší, než stanoví zákon, nelze vázat na konkrétního pořadatele akce, byť by jím byla obec samotná.“

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/23 (Loket):

Výběr právních vět a názorů z předmětného nálezu

„Podle zákona mají být výjimečné případy zkrácení doby nočního klidu stanoveny obecně závaznou vyhláškou. Zákon tedy stanoví pravidlo a vyhlášky výjimku. Napadená vyhláška přitom zkracuje dobu nočního klidu během všech akcí Loketského kulturního léta (krom nedělních), které se budou konat od 1. května do 30. září. To, kolik těchto akcí bude či kdy se budou konat, už vyhláška v zásadě neovlivní, neboť ‚akce Loketského kulturního léta‘ není pojmem, z něhož by bylo možné konkrétní akce dopředu jednoznačně identifikovat. Bez ohledu na reálný počet akcí Loketského kulturního léta tak nelze tvrdit, že by případy uvedené v napadeném ustanovení vyhlášky byly pouze ‚výjimečné‘, jak to vyžaduje zákon. Řečeno jinak, z hlediska zákona je podstatné, v jakém rozsahu stanoví výjimky z doby nočního klidu vyhláška, nikoli do jaké míry obec následně prostoru, který si vyhláškou vytvořila, reálně využije.

S právě uvedeným pak souvisí Ústavním soudem v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/16 vyjádřený požadavek určitosti vymezení případů, kdy dochází ke zkrácení doby nočního klidu. Město tvrdí, že tomuto požadavku dostalo s poukazem na čl. 3 odst. 5 napadené vyhlášky, podle kterého přesný termín a doba trvání předmětných akcí bude zveřejněn na webových stránkách města Loket nejméně 10 dní před jejich zahájením. Podle zákona ovšem musejí být výjimky z doby nočního klidu stanoveny vyhláškou, dostatečně určitá tedy musí být již samotná vyhláška, což mimo jiné zaručuje, že jednotlivé výjimky jsou projednány a přijaty předepsaným způsobem

a požadovaným počtem zastupitelů. Specifikace akcí až prostřednictvím webových stránek požadavkům zákona neodpovídá.

Město v této souvislosti poukazuje na problémy, které s nutností jednotlivé případy zkrácení doby nočního klidu identifikovat, vyvstávají. Tyto obtíže jsou nicméně vesměs dány tím, že zákon s takto široce pojatým režimem výjimky z doby nočního klidu nepočítá. Zákon je koncipován tak, že umožňuje obcím, aby jejich zastupitelstva určila konkrétní případy, kdy dojde ke zkrácení nočního klidu, nikoli tak, že zastupitelstvo režim výjimky dopředu vztáhne k celé škále akcí, jejichž podoba a datum konání nejsou dosud známy.“

Zpracováno k datu: 1. května 2023

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly